

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Archeologie novověku a modernity

- 1) Vymezení archeologie novověku, přístupy a témata (Evropa)
- 2) Archeologický výzkum novověké vesnice a osídlení
- 3) Archeologie konfliktů novověku
- 4) Nemovité artefakty novověku jako předmět archeologického studia (vybraný příklad)
- 5) Movité artefakty novověku jako předmět archeologického studia (vybraný příklad)
- 6) Vymezení historické archeologie v neevropských oblastech (někdy též tzv. koloniální archeologie), přístupy a témata
- 7) Historická archeologie v severní Americe (příklady)
- 8) Historická archeologie v latinské Americe (příklady)
- 9) Historická archeologie v dalších neevropských oblastech (např. jižní Afrika, jihovýchodní Asie, Austrálie, Nová Zéland – vybrané příklady)
- 10) Industriální archeologie – představení subdisciplíny a příklady řešených problémových okruhů
- 11) Archeologie moderních konfliktů – představení subdisciplíny a příklady řešených problémových okruhů
- 12) Archeologie moderní doby v Polsku (zejm. archeologické studium zločinů nacismu a komunismu)
- 13) Archeologie současnosti („Contemporary Archaeology“) – představení subdisciplíny a příklady řešených problémových okruhů

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Archeologie krajiny a staveb

1. Vývoj vztahu tradičního vedení archeologického výzkumu a aplikace nedestruktivních postupů při sběru archeologických dat
2. Význam kombinace různých druhů nedestruktivních metod pro poznání podoby a proměn kulturní krajiny v minulosti
3. Významné projekty založené na využití nedestruktivních metod (Evropa, ČR)
4. Význam leteckého laserového skenování pro studium pravěké/historické krajiny
5. Aplikace GIS v projektech krajinné archeologie, příklady realizovaných projektů
6. Základní procesy změn na povrchu krajiny a jejich účinek na archeologické prameny
7. Fenomén krajiny a jeho pojetí v archeologii a v přírodních vědách
8. Studium v terénním reliéfu zachovaných archeologických pramenů v jejich krajinném kontextu od renesance do současnosti
9. Environmentální archeologie a rekonstrukce minulých krajín
10. Studium pravěkých/středověkých sídel a krajiny v české poválečné archeologii
11. Základní přehled oborů integrovaných do poznání historické krajiny a jejich charakteristika (historická geografie, kartografie, geografie, přírodní vědy)
12. Základní typy krajiny, geomorfologické jednotky, sídelní zóny
13. Archeologie a pravěká krajina jako prostředí přírodních determinant
14. Krajina jako prostor ekonomických vztahů
15. Krajina jako artefakt a prostředí symbolických vztahů
16. Diachronické změny v podobě evropské kulturní krajiny (pravěk)
17. Diachronické změny v podobě evropské kulturní krajiny (středověk - novověk)

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Teorie a metody archeologie

1. Transformace archeologických pramenů
2. Analýza archeologických pramenů v terénu
3. Deskripce archeologických pramenů
4. Metody syntézy struktur v archeologii
5. Interpretace archeologických struktur
6. Základní archeologická paradigmatata
7. Artefakty jako prostředky adaptace
8. Artefakty jako prostředky specializace
9. Artefakty jako prostředky komunikace
10. Čas v archeologii a artefaktová paměť
11. Hlavní pojmy teorie sídelních areálů
12. Protiklad archeologických struktur a událostí
13. Hlavní nedestruktivní metody velkoplošného nedestruktivního výzkumu
14. Hlavní metody bodového nedestruktivního výzkumu
15. Výzkum terénu prostřednictvím málo destruktivních a vzorkovacích postupů
16. Analytický povrchový průzkum a jeho aplikace v českých projektech
17. Využití letecké fotografie pro terénní archeologický výzkum
18. Metoda vizuálního leteckého průzkumu z malých výšek
19. Ověřování výsledků letecké prospekce terénním výzkumem. Integrace letecké archeologie, povrchového průzkumu a geofyzikálního měření
20. Aplikace geochemických metod a detekce geobotanických indikátorů při terénním výzkumu
21. Terénní archeologický projekt, jeho definice a postup
22. Strategie terénního výzkum od kryvem: plošný výzkum a vzorkování ve vědeckých projektech a v ochraně kulturního dědictví
23. Metody deskripce a analýzy archeologických stratifikací
24. Archeologické postupy při zkoumání architektury a staveb
25. Vytvoření sekvence archeologické lokality a její absolutní datování
26. Postexkavace
27. Využití metod dálkového průzkumu v oblasti sídelní a krajinné archeologie
28. GIS a jeho využití v dokumentaci a ochraně archeologického dědictví

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Archeologie pravěké a starověké Evropy

1. Proces neolitizace Evropy s přihlédnutím k archeogenetice
2. Neolitická sídliště a domy mírného evropského pásu
3. Pohřební ritus v neolitu střední Evropy
4. Monumentální stavby neolitu mírného evropského pásu
5. Dlouhé mohyly a první pohřební monumenty (historie výzkumu, geografické rozšíření, regionální variabilita, účel)
6. Rodina v eneolitu (archeologické prameny, patri- a matrilinearita, exogamie, rekonstrukce vztahů na základě konkrétních lokalit – Hazleton North, Koszyce, Eulau)
7. Migrace v eneolitu (archeologické doklady, analýzy aDNA)
8. Velká příkopová ohrazení a rituální krajina (geografické rozšíření, účel, role při formování a užívání krajiny)
9. Sídlní struktury doby bronzové ve střední Evropě (charakteristika areálů aktivit a jejich vzájemných vazeb, užívání krajiny, významné lokality)
10. Variabilita pohřebního ritu doby bronzové ve středoevropském kontextu (charakteristika a proměny pohřebního ritu v průběhu doby bronzové, významné lokality)
11. Kulturní kontakty v evropské době bronzové (migrace, směna, symbolické systémy)
12. Technologické inovace doby bronzové (zejm. metalurgie bronzu, výrobní postupy, depoty)
13. Halštatská knížecí sídla a knížecí hroby
14. Hallstatt a La Tène – eponymní naleziště doby železné
15. Pozdně laténská oppida střední Evropy
16. Keltové a Germáni – otázka etnicity obyvatelstva ve střední Evropě v době železné a římské
17. Marobudova říše ve středoevropském kontextu
18. Markomanské války
19. Etruskologie
20. Archeologie antického Říma (republika a císařství)
21. Římsko-provinciální archeologie
22. Stěhování národů